

بررسی برخی از خصوصیات مورفولوژیکی و بیوشیمیایی ارقام انار استان زنجان

نرگس بهاروند

دانشجوی کارشناسی ارشد-دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

انار با نام علمی *Punica granatum* از خانواده *Punicaceae* درختچه ایست که در اقلیم های خشک و نیمه گرمسیری دارای رشد و باردهی خوبی می باشد و از انجایی که ایران در اقلیم خشک قرار گرفته، کاشت این درخت از نظر اقتصادی بسیار مقرون به صرفه است. هدف از این پژوهش شناسایی ارقام برتر انار استان زنجان (شهرستان طارم) بوده است. ارقام مورد بررسی: دوستی، ملس، کبابی، می خوش، ترش محلی، ترش جنگلی، شهوار، سیاه، ساوه. خصوصیات مورفولوژیکی شامل: نسبت طول به قطر میوه، سنجش سطح برگ، اوزان تر و خشک قسمت های مختلف میوه، وزن ۱۰۰ دانه و خصوصیات بیوشیمیایی شامل: میزان TSS، اسید آلی، اسید اسکوربیک و pH میوه در ۹ رقم بررسی و با یکدیگر مقایسه گردید. نتایج: رقم دوستی حاوی بیشترین میزان TSS (۱۷ درصد بریکس) و بیشترین میزان اسید اسکوربیک (۳۶ میلی گرم). بیشینه و کمینه pH به ترتیب متعلق به ارقام میخوش با میزان ۴/۳ و ترش محلی با میزان ۲/۹۴ بیشترین وزن ۱۰۰ دانه و وزن آبمیوه ۱۰۰ دانه مربوط به رقم ملس به ترتیب به میزان ۵۵/۴۲ و ۳۶/۹۹ بود. مجموعاً ارقام دوستی، ملس و شهوار دارای میزان SST بالاتر، اسید اسکوربیک بیشتر، وزن ۱۰۰ دانه و آبمیوه بیشتری هستند و در نهایت نسبت به سایر ارقام مورد بررسی کیفیت بالاتری دارند. لذا کشت و کار این ارقام باید در این منطقه بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: انار، محتوای T.S.S، اسید اسکوربیک، وزن ۱۰۰ دانه، رقم دوستی

مقدمه:

انار از میوه های بومی ایران است که در اقلیم های خشک دارای باردهی خوبی میباشد. در سال های اخیر که صادرات غیرنفتی اهمیت ویژه ای پیدا نموده این محصول بعنوان کالای صادراتی در بخش کشاورزی مورد توجه قرار گرفته است. مواد و روش ها:

در این تحقیق برخی خصوصیات مورفولوژیکی و بیوشیمیایی ۹ رقم انار شهرستان طارم شامل: دوستی، ملس، کبابی، میخوش، ترش محلی، ترش جنگلی، شهوار، سیاه و ساوه، بررسی و با یکدیگر مقایسه گردید. صفات مورفولوژیکی شامل: طول میوه، قطر میوه، نسبت طول به قطر، اندازه گیری سطح برگ، وزن ۱۰۰ دانه، اندازه گیری وزن تر و خشک قسمت های مختلف میوه شامل: دانه، پوست، پره و صفات بیوشیمیایی شامل: میزان قند، اسید آلی، pH و محتوای اسید اسکوربیک است. نتایج:

بررسی ها نشان داد بیشترین محتوای T.S.S مربوط به رقم دوستی (۱۷ درصد بریکس) و سیاه (۱۶.۹ درصد بریکس)، بیشینه pH مربوط به ۲ رقم می خوش (۴.۳) و ملس (۳.۷) و کمینه pH مربوط به رقم ترش محلی (۲.۹۴)، بیشترین میزان اسید اسکوربیک مربوط به رقم دوستی (۳۶ میلی گرم)، بیشترین وزن ۱۰۰ دانه مربوط به ارقام ملس (۵۵.۴۲ میلی گرم) و شهوار (۵۲.۰۶ میلی گرم)، بیشترین وزن آبمیوه ۱۰۰ دانه مربوط به ارقام ملس (۳۶.۹۹) و شهوار (۳۱.۹۸)، بهترین نسبت طول به قطر میوه مربوط به ارقام دوستی (۰.۹۹۴mm) و شهوار (۱.۰۱mm) (در هر ۲ رقم طول و قطر تقریباً یکسان) و... بحث و نتیجه گیری: ۳ رقم دوستی، شهوار و ملس دارای میزان قند بالاتر، محتوای اسید اسکوربیک بیشتر، وزن آبمیوه بیشتر، پوست نازک تر و اندازه بزرگ تری هستند. لذا افزایش سطح زیر کشت و تولید اقتصادی ارقام نامبرده بایستی در این منطقه مد نظر قرار گیرد.

منابع:

۱- بهزادی شهر بابکی - حبیب، پراکنندگی و تنوع انار ایران، نشر آموزش کشاورزی

۲- پنج محصول باغی، آمار و مرایا، بخش پنجم: انار، وزارت کشاورزی و معاونت برنامه ریزی و بودجه اداره کل آمار و اطلاعات

2- www. Science direct.com

3- www.Horticulture .co . sr

Investigation on some morphological and biochemical properties of Punica granatum cultivars in Tarom,Zanjan

Pomegranate, Scientific name: Punica granatum Family:Punicacea is a shrub that grows in a dry and subtropical regions. where as Iran is located in a dry area so, from the point of Economy this tree's culture is very important.the aim of this research is recognizing best Cultivars of Punica in Zanjan. in this research some morphological and biochemical properties of 9 cultivars is investigated that include: Dusti, Malas, Kababi, Meykhosh,Torsh mahalli,Torsh jangali, Shahvar, Siah, Saveh. Morphological characteristics include: fruit Height,fruit Diameter,Leaf area measurement,Dry and Wet weight of different fruit part,100 seed weight and Biochemical characteristics: Organic acid content,T.S.S content, Ascorbic acid and pH.Investigation on T.S.S and Ascorbic acid content, maximum is belong to Dusti cultivar,respectively:(17 % Brix,36 mg). in research on pH amount indicates that: maximum & minimum respectively belong to: Meykhosh(4.3) and Torsh mahalli(2.94). Maximum seed weight & juice weight is belong to Malas(55.42,36.99).

Conclusion:Dusti,Shahvar,Malas had higher T.S.S content,Ascorbic acid content,seed weight and these are more juicy and bigger & At last had high quality than the other.so we should attend more & more to culture of this cultivars in this region.

Keywords: T.S.S content,Ascorbic acid content,100 seed weight,Dusti cultivar